

Avrupa Birliğı Ülkelerindeki Trafik Güvenliği Eğitimleri

2021

22 ARALIK 2021

T.C.
Millî Eğitim Bakanlığı
Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü

Yazan: Sinan BOZDOĞAN

T.C.
Millî Eğitim Bakanlığı
Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü

Avrupa Birliği Ülkelerinde
Trafik Güvenliği Eğitimleri

ARALIK 2021

Bu Rapor, içeriğindeki bilgiler sadece Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü çalışmalarına yönelik olarak, trafik ve sürücü eğitimleri faaliyetleri çerçevesinde hazırlanmış bir iç Rapordur. Bu rapor'daki bilgiler genel yayım ilkeleri ve ilgili mevzuat çerçevesinde yayımlanmadığı müddetçe, kaynak olarak gösterilemez ve akademik çalışmalarda atıf yapılamaz.

Avrupa Birliği Ülkelerindeki Trafik Güvenliği Eğitimleri

Giriş

Çocuklar ve gençler her gün yolcu, yaya, bisikletçi ve elektrikli kaykay gibi yeni ortaya çıkan ulaşım türlerinin kullanıcıları olmaları bakımından, trafik ve karayolun güvenliği çerçevesinde hem bir risk grubu olarak, hem de hassas grup olarak eğitimin öncelikli hedef kitlesidir. Başta Birleşmiş Milletler olmak üzere Avrupa Birliği çocukların ve gençlerin trafik (güvenliliği) eğitimleri sağlama konusunda önemli kararlar almış ve uygulamaktadırlar. Öte yandan çocukların ve gençlerin özellikle okullardaki trafik, yol güvenliği, hareketlilik eğitimleri incelendiğinde ülkeler arasında önemli farklılıklar olduğu görülmektedir.

Karayolu kaza istatistikleri incelendiğinde öncelikle genç nüfusun dâhil olduğu ölümlü kazalarda her 100 bin de 10,7 kişinin çocuk ve gençlerden oluştuğu tespit edilmiştir. (WHO, 2018). Kaza nedenleri bakımında tüm yol kullanıcılarından kaynaklı hataların önemli bir paya sahip olduğu genel bilinen bir geçektir. Kazaların azaltılması ve özellikle gençlerin ölümlü yaralanmalı kazalardan korunları amacıyla okullarda eğitim verilmesi, farkındalık ve bilgilendirme faaliyetlerinin zorunlu olarak düzenlenmesine yönelik hükümetlerce alınmış tedbirler ve tavsiye kararları bulunmaktadır.

Birleşmiş Milletler Karayolu Güvenliği Konvansiyonu (1968)

Genel anlamada 68 Viyana Konvansiyonu olarak bilinen Birleşmiş Milletler Karayolu Güvenliği Bildirgesi, 1968 yılında Viyana’da toplanmış olup, trafik güvenliği alanında öncelikle trafik işaret ve işaretçilerini konusunda ülkeler arası uygulama birliğini sağlamayı, araç yol, sürücü ve diğer yol kullanıcılar için genel güvenlik ve ortak anlayış içerisinde ülkelerin mevzuatlarını uyumlaştırmayı amaçlayan bir anlaşmadır. Bu anlaşma (konvansiyon) trafik güvenliğini, diğer bir ifade ile karayolu güvenliği alanında temel uluslararası bir referans ve politika belgesidir.

Söz konusu Konvansiyonun, başlığı *Anlaşma Taraflarının Zorunlulukları* olan 3’üncü maddenin 5’inci alt maddesinde “*Taraflar, karayolu güvenliği eğitiminin özellikle her düzeydeki okullarda sistematik ve sürekli olarak verilmesini sağlamak için gerekli önlemleri alacaklardır*” kararı yer almaktadır. (BM, 1968, syf 8) 68 Viyana Konvansiyonu ile bazı konferanslarda da benzer karar ve tavsiyeler alınmıştır. Örneğin 21-25 Temmuz 1971 tarihinde düzenlenen Avrupa Konseyi Avrupa Ulaştırma Bakanları Konferansında okullarda trafik güvenliği öğretimi konusunda önemli tavsiye kararları alınmıştır. Buna göre, söz konusu konferansta

- Okul öncesi kurumlarda yılda 20 saat,
- İlkokullarda;
 - 1 ve 4. Sınıflarda yılda 20 saat,
 - 2 ve 3. sınıflarda yılda 10 saat,
- Ortaokullara;
 - 5 ve 9. Sınıflarda yılda 20 saat,
 - 6, 7, 8 ve 10. Sınıflarda ise 10 saat,

trafik güvenliği eğitimi verilmesi yönünde tavsiye kararı verilmiştir (Onur, 1971). Görüldüğu üzere söz konusu karar okullarda tüm eğitim seviyelerde trafik - yol güvenliği ve hareketlilik eğitimlerinin verilmesini içermektedir

Viyana Konvansiyonuna çerçevesinde teknik seviye çalışmaları ve koordinasyon faaliyetleri Birleşmiş Milletler'in beş bölgesel komisyonundan biri olan ve 1947 yılında kurulan Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (UNECE-The United Nations Economic Commission for Europe) tarafından yürütülmektedir (UNECE, 2021) <https://unece.org/mission>).

Trafik Güvenliği ve Hareketlilik Eğitimleri; Uygulamam ve Yasal Boyut

Avrupa Birliği ülkelerinin büyük bir çoğunluğunun söz konusu Birleşmiş Milletler Karayolu Güvenliği Konvansiyonunu (68 Viyana Konvansiyonunu) imzalamış olmasına rağmen, tüm AB ülkelerinde trafik güvenliği ve hareketlilik konuları üzerine eğitim taahhütlerinin yerine tam olarak getirilemediği görülmektedir. Avrupa Ulaştırma Güvenliği Konseyinin “Avrupa’da Trafik Güvenliği ve Hareketlilik Eğitiminin Durumu” adlı raporundan alınan bilgilere göre, sadece **Çek Cumhuriyeti, İrlanda ve Almanya’daki okullarda tüm eğitim kademelerinde (okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim olarak) trafik güvenliği eğitimleri verilmektedir** (Avrupa Ulaştırma Güvenliği Konseyi, 2019).

AB ülkelerinde okullarda verilen trafik (güvenliği) eğitimlerin kademelere göre uygulanma dağılımları ve bu eğitimlerin yasal zorunluluk durumları Tablo-1’de gösterilmektedir. İlköğretim kademesinde trafik ve yol güvenliği (ve hareketlilik) eğitimi **tüm Avrupa ülkelerinde ilköğretim kademesindeki okullarında verilmektedir** (Tablo-1). Bununla birlikte, üç eğitim kademesi olarak, ilkokul, ortaokul ve lise düzeyinde trafik güvenliği eğitimleri toplamda 21 AB devletinde verilmektedir. Öte yandan, Hırvatistan, Hollanda, Sırbistan’da çocuklara Trafik güvenliği eğitimleri **sadece ilköğretim kademesinde verilmektedir**. Malta, İngiltere (Galler bölgesi dahil) Çek Cumhuriyeti, Almanya ve İrlanda’da trafik güvenliği ve hareketlilik eğitimi ilk, orta ve lise seviyesine ilaveten yükseköğretimde de verilmektedir.

Tablo-1 incelendiğinde, ilköğretim kademesinde 24 AB ülkesinde, Ortaöğretim kademesinde 15 AB ülkesinde, Okul öncesi kademe ise 14 AB ülkesinde trafik, yol güvenliği ve hareketlilik eğitimleri zorunlu olduğu görülmektedir. **12 AB ülkesinde, okulların herhangi bir düzeyde karayolu güvenliği eğitimi vermesini kanunen şart koşulmamıştır**. Bununla birlikte AB ülkelerinin genelinde bu eğitimler için yasal zorunluluk olmasa bile, okullarda trafik güvenliği ve hareketlilik eğitimlerinin önemsenmekte ve genel olarak uygulanmaktadır.

Trafik eğitimlerinde eğitim kademelerine göre AB ülkelerinde yasal zorunlulukları durumları incelendiğinde, bu eğitimler için yasal zorunluluk en fazla ilköğretim seviyesindedir. Ortaöğretim ve okul öncesi kademelerde AB ülkelerinin neredeyse yarısında yasal bir zorunluluk bulunmaktadır. Öte yandan Avrupa’da hiçbir üye ülkede **yükseköğretim düzeyinde karayolu güvenliği eğitimi yasal zorunluluk kapsamında değildir**. Buna karşın 4 AB ülkesinde (Almanya, Çek Cumhuriyeti, Malta ve İngiltere) yükseköğretim seviyesinde Trafik, yol güvenliği ve hareketlilik eğitimleri verilmektedir.

Okul öncesi kademe, İngiltere, Sırbistan, Malta, Hollanda Kosova, Yunanistan, Danimarka, Arnavutluk ve Belçika’nın Valonya bölgesinde; ortaöğretim kademesinde ise Sırbistan, Hollanda, Litvanyai Lüksemburg, Hırvatistan, Bosna ve Belçika’nın Valonya bölgesinde **trafik eğitimleri verilmemektedir** (Avrupa Karayolu Güvenlik Konseyi, 2019).

Tablo 1: AB Ülkelerinde Trafik, Yol Güvenliği ve Hareketlilik Eğitimlerinin Yasal Zorunluluğu ve Eğitim Uygulamaları

Trafik, Güvenliği ve Hareketlilik Eğitimi	Yasal Zorunluluk		Okul Öncesi		İlköğretim		Ortaöğretim		Yükseköğretim	
ÜLKELER	Var	Yok	Yasal Zorunluluk	Uygulama	Yasal Zorunluluk	Uygulama	Yasal Zorunluluk	Uygulama	Yasal Zorunluluk	Uygulama
Arnavutluk		X				X		X		
Avusturya	X			X	X	X	X	X		
Belçika- Flamanca				X	X	X		X		
Belçika-Valonya		X				X				
Bosna Hersek	X		X	X	X	X				
Sırp Cumhuriyeti	X			X	X	X				
Bulgaristan		X		X		X		X		
Hırvatistan	X				X	X				
Çek Cumhuriyeti	X		X	X	X	X	X	X		X
Kıbrıs (Rum)	X		X	X	X	X	X	X		
Danimarka		X				X		X		
Estonya	X		X	X	X	X	X	X		
Finlandiya	X		X	X	X	X		X		
Fransa	X				X	X	X	X		
Almanya	X			X	X	X	X	X		X
Yunanistan	X				X	X		X		
Macaristan	X			X	X	X		X		
İzlanda		X		X		X		X		
İrlanda		X		X		X		X		
İtalya	X		X	X	X	X	X	X		
Kosova		X				X		X		
Letonya	X		X	X	X	X	X	X		
Litvanya	X		X	X	X	X				
Lüksemburg		X		X		X				
Malta		X				X		X		X
Hollanda	X				X	X				
Norveç	X		X	X	X	X	X	X		
Polonya	X		X	X	X	X	X	X		
Portekiz	X		X	X	X	X	X	X		
Sırbistan	X				X	X				
Slovakya	X		X	X	X	X	X	X		
Slovenya		X		X		X		X		
İspanya	X		X	X	X	X	X	X		
İsveç	X			X	X	X	X	X		
İsviçre	X		X	X	X	X	X	X		
İngiltere ve Galler		X				X		X		X
İskoçya		X		X		X		X		

Kaynak: Avrupa Ulaştırma Güvenliği Konseyi, 2019, Avrupa'da Trafik Güvenliği ve Hareketlilik Eğitiminin Durumu Raporu,

İlköğretim Seviyesinde Trafik Güvenliği Eğitimlerinin Süresi

İlköğretim kademesinde AB ülkelerinde trafik, yol güvenliği ve hareketlilik eğitimlerinin tahsis edilmiş ders durumu, sınav uygulaması ve eğitim hedeflerine ilişkin bilgiler Tablo-2’de yer almaktadır.

Trafik güvenliği ve hareketlilik eğitimi Avrupa'daki devletlerin çoğunda ilköğretim seviyesinde (yaklaşık %72 oranda) müfredat içinde özel bir ders değildir. Yani **AB ülkelerinin büyük çoğunluğunda İlkokul seviyesinde, Türkiye’de olduğu gibi trafik eğitimleri için tahsis edilmiş özel bir Trafik eğitimi ders saati yoktur.** Trafik ve karayolu güvenliği eğitimi **sadece 10 AB ülkesinde örgün eğitim içinde tahsis edilmiş özel bir ders olarak uygulanmakta olup;** bu ülkeler arasında **yalnızca** Avusturya ve Çek Cumhuriyeti’nde **minimum öğretim saati sayısını belirlenmiştir.**

AB ülkelerinden Arnavutluk, Sırp Cumhuriyeti, Almanya, Yunanistan, Macaristan ve Slovakya’da, özel bir ders içeriği ve konu olmamasına rağmen, yasa gereği belirlenen minimum ders saati kadar eğitim verilmesi gereklidir.

AB ülkelerinde trafik eğitimleri için yasaların gerektirdiği asgari öğretim saati sayısı bakımından önemli farklılıklar bulunmaktadır. Örneğin, Macaristan'daki çocuklar yılda 45 dakikalık 6 ders alırken, Çek Cumhuriyeti'ndeki çocuklar yılda 20 saat yol güvenliği eğitimi alırlar ve Sırp Cumhuriyeti'nde bu sayı yılda 23 saattir (isteğe bağlı dersler için 40 saate kadar artırılabilir).

Yunanistan'da saat sayısı farklı sınıflara göre değişir. 1., 3. ve 4. sınıflar, bir üç aylık dönem boyunca haftada 1 saat karayolu güvenliği dersi alırken, 2. sınıf için tüm yıl için haftada 1 saattir. Ayrıca, 5. ve 6. sınıflardaki Yunan çocuklarına yılda on saat trafik dersi verilmektedir.

İlkokul seviyesinde, Hollanda'da çocuklar her hafta yaklaşık 45 dakikalık yol güvenliği eğitimi alırlar. Litvanya'da öğretmenler eğitim öğretim yılı içinde trafik ve yol güvenliği konuları için 40 saat, Slovenya'daki öğretmenler 25 saat ve Malta'daki öğretmenler 10 ila 20 saat ayırmaktadır.

Kıbrıs'ta her yıl 45 dakikalık 10-15 ders verilirken, Fransa ve Letonya'da ayda en fazla yılda bir saat konu işlenmektedir. Lüksemburg'da yılda bir faaliyet yol güvenliğine ayrılırken İzlanda'da bir uzman her baharda bir saat yol güvenliği eğitimi verir ve ardından öğretmen derslere devam eder. Belçika’nın Flanders bölgesinde, çocuklar her yıl ortalama 20 saat karayolu güvenliği eğitimi alırlar, ancak bu, Belçika'nın diğer topluluğu Valonya'da olduğu gibi, okula göre önemli ölçüde değişir ve yılda 10 güne kadar çıkan dersler uygulanabilir.

Almanya’da Trafik, hareketlilik ve karayolu güvenliği eğitiminin ilkokullarda müfredata entegre edilmiş olduğundan dolayı, Federal eyaletlere bağlı olarak trafik eğitimlerinin saatleri ve sürelerinde farklılıklar mevcuttur. Danimarka, Portekiz Polonya’da ve İsveç’te trafik eğitimlerine ne kadar zaman ayrılacağına okul müdürü karar verdiğinden, eğitimlerin süresine yönelik ortalama bir bilgi bulunmamaktadır. Diğer ülkelerde de trafik eğitimleri için tahsis edilmiş bir ders olmadığından dolayı, ilkokul seviyesinde trafik eğitimi sürelerine ilişkin kesin bir bilgi bulunmamaktadır.

Tablo 2: AB Ülkelerinde Trafik, Yol Güvenliği ve Hareketlilik Eğitimlerinin İlköğretim Seviyesinde Tahsis Edilmiş Ders Durumu, Sınav Uygulaması ve Eğitim Hedefleri

İLKÖĞRETİM ÜLKELER	Tahsis Edilmiş Özel Ders		Sınav				Yıllık Ders Süresi	Eğitim Hedefleri	
	Var	Yok	Yazılı	Uygulama	Her ikisi	Sınav Yok		Var	Yok
Arnavutluk		X	X				KBY		X
Avusturya	X					X	KBY	X	
Belçika- Flamanca	X				X		20 saat	X	
Belçika-Valonya		X		X			10 sa		X
Bosna Hersek		X				X	KBY		X
Sırp Cumhuriyeti		X				X	23-40 sa	X	
Bulgaristan		X				X	KBY	X	
Hırvatistan		X				X	KBY	X	
Çek Cumhuriyeti	X			X			20 sa	X	
Kıbrıs (Rum)		X				X	10-15 sa	X	
Danimarka		X				X	KBY	X	
Estonya		X				X	KBY	X	
Finlandiya		X				X	KBY	X	
Fransa	X					X	Yılda 1 ders saati	X	
Almanya		X			X		KBY	X	
Yunanistan		X				X	10 sa	X	
Macaristan		X				X	6 sa (45")	X	
İzlanda	X					X	Yılda 1 ders saati		X
İrlanda		X				X	KBY		X
İtalya	X					X	KBY		X
Kosova		X	X			X	KBY		X
Letonya		X				X	1 ders saati	X	
Litvanya	X			X			40	X	
Lüksemburg		X				X	KBY		X
Malta		X				X	10 - 20 sa		X
Hollanda	X				X		40 sa		X
Norveç	X					X	KBY	X	
Polonya		X			X		KBY	X	
Portekiz		X				X	KBY	X	
Sırbistan		X				X	KBY	X	
Slovakya		X			X		KBY	X	
Slovenya		X			X		25 sa	X	
İspanya		X				X	KBY	X	
İsveç		X				X	KBY	X	
İsviçre	X				X		KBY		X
İngiltere ve Galler		X				X	KBY		X
İskoçya		X				X	KBY		X

Kaynak: Avrupa Ulaştırma Güvenliği Konseyi, Avrupa'da Trafik Güvenliği ve Hareketlilik Eğitiminin Durumu Raporu 2019
X: Mevcut/Var ; KBY: Kesin Bilgi Yok

Ortaöğretim Seviyesinde Trafik Güvenliği Eğitimlerinin Süresi

Ortaöğretim seviyesinde trafik ve yol güvenliği eğitimi AB ülkeleri arasında, yalnızca Fransa, İzlanda, İtalya, Norveç ve İsviçre'deki ortaokullarda tahsis edilmiş özel bir derstir. Bununla birlikte, bu ülkelerin hiçbirinde konunun ortaokullarda verilmesi gereken saat miktarı için minimum yasal bir gereklilik yoktur. Böyle bir zorunluluk yalnızca Arnavutluk'ta her biri 45 dakikalık, yılda 12 saat, Kıbrıs'ta ve Slovakya'da 8 ders saati uygulanmaktadır.

Tablo 3: AB Ülkelerinde Trafik, Yol Güvenliği ve Hareketlilik Eğitimlerinin Ortaöğretim Seviyesinde Tahsis Edilmiş Ders Durumu, Sınav Uygulaması ve Eğitim Hedefleri

ORTAÖĞRETİM	Tahsis Edilmiş Özel Ders		Sınav				Süre	Eğitim Hedefleri	
	Var	Yok	Yazılı	Uygulama	Her ikisi	Sınav Yok		Var	Yok
ÜLKELER									
Arnavutluk		X	X			X	12 sa		X
Avusturya		X				X	KBY		X
Belçika- Flamanca		X				X	Yılda 1-2 sa	X	
Bulgaristan		X				X	KBY	X	
Çek Cumhuriyeti		X				X	KBY	X	
Kıbrıs (Rum)		X				X	8 sa	X	
Danimarka		X				X	KBY		X
Estonya		X				X	KBY	X	
Finlandiya		X				X	KBY	X	
Fransa	X		X				Yılda (azami) 4 sa	X	
Almanya		X				X	KBY	X	
Yunanistan		X				X	Her yıl bir hafta		X
Macaristan		X				X	KBY		X
İzlanda	X					X	İki gün (Yılda)		X
İrlanda		X				X	KBY		X
İtalya	X					X	KBY		X
Kosova		X	X				KBY		X
Letonya		X				X	Ayda 1 sa	X	
Litvanya		X				X	KBY		X
Lüksemburg		X				X	KBY		X
Malta		X				X	KBY		X
Hollanda		X				X	KBY		X
Norveç	X					X	KBY	X	
Polonya		X				X	KBY	X	
Portekiz		X				X	KBY	X	
Sırbistan		X				X	KBY		X
Slovakya		X			X		1- 6 sa	X	
Slovenya		X				X	KBY		X
İspanya		X				X	KBY	X	
İsveç		X				X	KBY	X	
İsviçre	X					X	KBY		X
İngiltere ve Galler		X				X	KBY		X
İskoçya		X				X	KBY		X

Kaynak: Avrupa Ulaştırma Güvenliği Konseyi, Avrupa'da Trafik Güvenliği ve Hareketlilik Eğitiminin Durumu Raporu, 2019

X: Mevcut/Var ; KBY: Kesin Bilgi Yok

Ortaöğretim seviyesinde, trafik eğitimleri için yasal gerekliliğin olmadığı diğer AB ülkeleri arasında sadece Letonya'da öğrenciler ayda bir kez trafik güvenliği eğitimi alırlar. Yunanistan'da ise, ortaokulun ilk üç sınıfı için, öğretmenin trafik güvenliği de dâhil olmak üzere sağlıkla ilgili dört dersten birini seçebileceği bir "tematik hafta" başlatılmıştır. Yunanistan'ın orta öğretimindeki son üç sınıf için, okul yılının son dört ayında özel bir öğretim gününde trafik eğitimi faaliyetleri yürütülmektedir.

Bunun dışındaki diğer AB ülkelerinde ortaöğretim seviyesinde trafik ve yol güvenliği eğitimleri daha az yapılandırılmıştır. Örneğin Fransa'da, öğrenciler genellikle yılda dört saatten daha az yol güvenliği eğitimi alırlar, ancak her yıl ders almazlar. 11-15 yaş arasındaki Fransız öğrenciler iki zorunlu teorik sınava sahipken, öğrencileri bu dersler için sınava tabi tutulmazlar. Ayrıca Fransa'da liselerde ve çıraklık okullarında yarım günlük yol güvenliği bilinçlendirme eğitimi zorunludur, ancak bu okullarda da eğitim sonunda sınav yapılmaz.

Ortaöğretim seviyesinde İzlanda'daki öğrenciler ilkbaharda iki günlük yol güvenliği eğitiminin yanı sıra trafik kurallarının gözden geçirildiği birkaç geziye de çıkabilirler.

Trafik eğitimi hem Belçika Flanders'ta hem de Slovenya'da, ders süresi okuldan okula büyük farklılıklar gösterir. Flanders'ta trafik eğitimleri 1 ila 2 gün verilebilirken, Slovenya'da trafik dersleri yılda bir ila altı saat arasında uygulanabilmektedir.

Avusturya ve Portekiz'de karayolu güvenliği eğitiminin eğitim öğretim yıl içindeki süresine öğretmenler tarafından karar verilirken, Danimarka, Macaristan ve Malta'da bu süreye okul yönetimi karar verir. Ayrıca ülke genelinde okullar arasında çok fazla farklılık vardır.

İsveç, Norveç, Bulgaristan, Estonya, Kosova ve Polonya'da bu konu diğer derslere entegre edildiğinden, öğrencilere kaç saat eğitim verildiğine dair kesin bir bilgiye rastlanmamıştır.

Sonuç Değerlendirmesi

AB Ülkelerinde genel olarak trafik eğitimleri Trafik Yol Güvenliği ve Hareketlilik bağlamında verildiği, bu eğitimlerin her ne kadar bir çok ülkede mevzuat açısından zorunlu olmasına rağmen serbest bir müfredat çerçevesinde diğer derslerle entegre edilmiş şekillerde daha fazla uygulandığı görülmektedir. Ancak tahsis edilmiş bir ders olarak da uygulanan ülkelerde bulunmaktadır.

Araştırma sonucunda, AB ülkelerinin hepsinde tüm eğitim kademelerine trafik güvenliği eğitimleri verilmediği, her sınıf seviyesinde ayrı bir ders olmadan ders dışı etkinlikler çerçevesinde genel müfredat içerisinde etkinlik ve farkındalık artırmaya yönelik, zorunlu konu müfredatına dayanmadan eğitimlerin uygulandığı görülmüştür.

Kaynak:

Avrupa Ulaştırma Güvenliği Konseyi, 2019, European Transport Safety Council, 2019, The Status of Traffic Safety And Mobility Education In Europe January 2019, Authors; Frank Mütze Werner De Dobbeleer, © 2019 European Transport Safety Council

<https://etsc.eu/wp-content/uploads/ETSC-LEARN-Report-on-the-Status-of-Traffic-Safety-and-Mobility-Education-in-Europe.pdf>

Road Safety Research Report No. 47 Children's Road Traffic Safety: An International Survey of Policy and Practice Authors; Nicola Christie, University of Surrey, Elizabeth Towner, University of Newcastle-upon-Tyne, Sally Cairns and Heather Ward, University College London. June 2004 Department for Transport: London

https://discovery.ucl.ac.uk/id/eprint/1211/1/2004_4.pdf

BM, 1968, Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Konseyi, The United Nations Economic Commission for Europe (UNECE),

<https://unece.org/DAM/trans/conventn/crt1968e.pdf>

Dünya Sağlık Örgütü, WHO, 2018, Trafik Güvenliği Küresel Mevcut Durum Raporu, Global status report on road safety

<http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/277370/WHO-NMH-NVI-18.20-eng.pdf?ua=1>